

گفت و شنود خبرنگار {گفتمان} با معاون حرکت گفتمان ملی افغانستان ما و پیرامون ما در کجا قرار داریم؟

گفت و شنود خبر نگار "گفتمان" با محترم دوکتور زمان ستانیزی استاد الهیات و عرفان در پوهنتون مطالعات عالی پسیفیکا در کلیفورنیای ایالات متحده امریکا و معاون گفتمان ملی افغانستان:

گفت و شنود ما با استاد ستانیزی بر وفق ساحه علمی و تجربی شان تنظیم شده و از نگاه شکل و محتوا دگر گونه خواهد بود.

ناهید علومی: اجازه دهید که پرسشهای خود را مانند مصاحبه های تلویزیونی با شما از روش شیر و شکر (پشتو و دری) آغاز و ادامه دهیم؟

• اندیشه چیست و آنرا چگونه تعریف کرده میتوانیم؟ آیا انسان ذاتاً باید در اندیشه، تعریف شود یا در دیانت، در عقل یا در جسم، در خداپرستی یا در دین پرستی؟ از دیانت گرایی تا اندیشه گرایی چقدر فاصله است؟

دوکتور ستانیزی: از دیدگاه امامیه اسماعیلی خداوند اندیشه پیوسته در خود اندیش است. از دیدگاه دکارت انسان اندیشه است، پس موجود است. اگر خداوند لامکان هر مکان است، وجود انسان مکانیت دارد، پس از خداوند اندرونی انکار کرده نمی توانیم. با پذیرفتن این امر تعریف امامیه و دکارت مدغم می شوند و انا الحق حلاج بر آن مهر صحنه می گذارد و حضرت مولانا هم بر آن می افزاید: ای برادر تو همان اندیشه ای // مابقی تو استخوان و ریشه ای.

ناهید علومی: طبیعت ته په کومه سترگه گورو؟ جنگ یا جوړښت یا وارښت؟

• آیا د انسان په لاس جوړ شوی محیط له طبیعت سره مقابله ده که مکمله او تکمیل کیدل؟

که انسان د خدای د کار مکمل وگڼو، د خدا د کار پر نقص دلالت کوی. خدای خلقت با واسطه او خلقت بلا واسطه لری. انسان د لمړی ډول خلقت لپاره واسطه دی چې د طبیعت ځینی شیان انسانی کوی یعنی د انسان د ذوق مطابق شکل ورکوی مثلاً له ونې نه میز جوړوی.

• آیا دیني تحریمات انسان د طبیعي بنایست له لمانځی څخه نه محروموی؟

دوکتور ستانیزی: هو، په ځینې مواردو کی.

• آیا د حواسو د توان محدودیت انسان په خپل اسارت کی ساتی؟

دوکتور ستانیزی: طبیعي ده. انسان هم د حواسو او هم د عقلانیت محدودیت لری. نه هرڅه حس کولی سی، نه په هرڅه پوهیدلی سی.

ناهید علمی: خدا زیبا است و زیبایی را می پسندد، اما انسان چه؟

• آیا انسان ایجادگر است یا ویرانگر؟ انسان ایجادگر است، اما چون از نگاه حسی و عقلی محدودیت‌های دارد (یا به قول بعضیها ناقص العقل است - شوخی) - إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ پس گاه ایجاد گری انسان به ویرانگری می انجامد.

• آیا انسان مخلوق میکوشد خلقت را طبق خیال خود خلق کند؟

دوکتور ستانیزی: بلې طوری که در بالا ذکر شد.

• آیا خلاقیت انسان به نبود خداوند دلالت میکند؟

دوکتور ستانیزی: هرگز نی.

ناهید علمی: آیا انگیزه و احساس آزادی، خود اسارت ذهني دگري را به میان نمی آورد؟

دوکتور ستانیزی: نباید.

ناهید علمی: آیا دیني تحریمات انسان د طبیعي بنایست له لمانځی څخه نه محروموی؟ په ځینو مواردو کې. خو مونږ درې قرانونه لرو چې په هریو کې د خلقت آیات او د خدای د بنایستونو تجلی سته. د کلام آیات په مصحف قران کې دی، د طبیعت آیات په ځمکه او آسمانونو کې **وَالَّتِینِ وَالزَّیْتُونِ... وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ... دی، د زړه آیات د خدای په تجلی کې دی.**

د خدای پېژندنې، لمړی شرط څه شی دی؟ ستاسو له نظر څخه ؟

دوکتور ستانیزی: د ځان پېژندنه.

ناهید علمی: شما که معاون حرکت گفتمان ملی افغانستان هستید، روند تکامل این حرکت را چگونه ارزیابی میکنید، آیا میتوان گفت که این گفتمان دارای یک دورنمایی تاثیر گذار است؟

دوکتور ستانیزی: «خلک په خبرو تړل کېږي، غوايي په پړۍ» بله لاره نسته.

ناهید علمی: در رابطه به آینده ایتلاف حرکت های ملی که در حال نصج یابی است، دیده گاه تان چیست؟

دوکتور ستانیزی: قطره ها ناگزیراند باهم جوی و دریا شوند تا به بحر بپیوندند.

ناهید علومی: در وضعیت کنونی افغانستان آیا بستر چنین حرکات سیاسی که در خارج انسجام یافته است، فراهم است، یا هنوز وقت است؟ زیرا طالبان گفته اند، که با هیچ نوع کانسپت که در خارج ریخته شود، موافق نیستند.

دوکتور ستانیزی: طالبان به امریکاییها گفتند، «ساعت با شما است، ولی وقت با ما است.» حال ملت افغانستان به طالبان می گویند، «ساعت با شما است، ولی وقت با ما است.»

ناهید علومی: پروفیسور دوکتور زمان ستانیزی تشکر از وقت تان

دوکتور ستانیزی: ستاسو دی کور آباد وی.

###

